

657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Bazı Maddelerinin Kaldırılması ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun (*)

(Resmî Gazete ile yayımı : 16.5.1982 Sayı : 17696)

Kanun No.
2670

Kabul Tarihi :
12 . 5 . 1982

MADDE 1; — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Sadakat :

Madde 6. — Devlet memurları, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına ve kanunlarına sadakatla bağlı kalmak ve milletin hizmetinde Türkiye Cumhuriyeti kanunlarını sadakatla uygulamak zorundadırlar. Devlet memurları bu hususu «Asli Devlet Memurluğuna» atandıktan sonra en geç bir ay içinde kurumlarınca düzenlenecek merasimle yetkili amirlerin huzurunda yapacakları yeminle belirtirler ve özlük dosyalarına konulacak aşağıdaki «Yemin Belgesi» ni imzalayarak göreve başlarlar.

«Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına, Atatürk İnkılap ve İlkelerine, Anayasada ifadesi bulunan Türk Milliyetçiliğine sadakatla bağlı kalacağıma; Türkiye Cumhuriyeti kanunlarını milletin hizmetinde olarak tarafsız ve eşitlik ilkelerine bağlı kalarak uygulayacağıma; Türk Milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyip, koruyup bunları geliştirmek için çalışacağıma; insan haklarına ve Anayasanın temel ilkelerine dayanan milli, demokratik, laik, bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarımı bilerek, bunları davramış halinde göstereceğime namusum ve şerefim üzerine yemin ederim.»

MADDE 2. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 7 nci maddesi başlığı ile aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Tarafsızlık ve Devlete bağlılık :

Madde 7. — Devlet memurları siyasi partiye üye olamazlar, herhangi bir siyasi parti, kişi veya zümrenin yararını veya zararını hedef tutan bir davranışta bulunamazlar; görevlerini yerine getirirken dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep gibi ayırım yapamazlar; hiçbir şekilde siyasi ve ideolojik amaçlı beyanda ve eylemde bulunamazlar ve bu eylemlere katılamazlar.

Devlet memurları her durumda Devletin menfaatlerini korumak mecburiyetindedirler. Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına ve kanunlarına aykırı olan, memleketin bağımsızlığını ve bütünlüğünü bozan Türkiye Cumhuriyetinin güvenliğini tehlikeye düşüren herhangi bir faaliyette bulunamazlar. Aynı nitelikte faaliyet gösteren herhangi bir harekete, gruplaşmaya, teşekküle veya derneğe katılamazlar, bunlara yardım edemezler.

MADDE 3. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 10 uncu maddesi başlığı ile aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Amir durumunda olan Devlet memurlarının görev ve sorumlulukları :

Madde 10. — Devlet memurları amiri oldukları kuruluş ve hizmet birimlerinde kanun, tüzük ve yönetmeliklerle belirlenen görevleri zamanında ve eksiksiz olarak yapmaktan ve yaptırmaktan, maiyetindeki memurlarını yetiştirmekten, hal ve hareketlerini takip ve kontrol etmekten görevli ve sorumludurlar.

Amir, maiyetindeki memurlara hakkaniyet ve eşitlik içinde davranır, Amirlik yetkisini kanun, tüzük ve yönetmeliklerde belirtilen esaslar içinde kullanır.

(*) Bu Kanunu sadece Millî Güvenlik Konseyi görüşmüştür.

Amir, maiyetindeki memurlara kanunlara aykırı emir veremez ve maiyetindeki memurdan hususî bir menfaat temin edecek bir talepte bulunamaz, hediyesini kabul edemez ve borç alamaz.

MADDE 4. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 11 inci maddesi başlığı ile aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Devlet memurlarının görev ve sorumlulukları :

Madde 11. — Devlet memurları kanun, tüzük ve yönetmeliklerde belirtilen esaslara uymakla ve amirler tarafından verilen görevleri yerine getirmekle yükümlü ve görevlerinin iyi ve doğru yürütülmesinden amirlerine karşı sorumludurlar.

Devlet memuru amirinden aldığı emri, Anayasa, kanun, tüzük ve yönetmelik hükümlerine aykırı görürse, yerine getirmez ve bu aykırılığı o emri verene bildirir. Amir emrinde ısrar eder ve bu emrini yazı ile yenilirse, memur bu emri yapmaya mecburdur. Ancak emrin yerine getirilmesinden doğacak sorumluluk emri verene aittir.

Konusu suç teşkil eden emir, hiçbir suretle yerine getirilmez; yerine getiren kimse sorumluluktan kurtulamaz.

Acele hallerde kamu düzeninin ve kamu güvenliğinin korunması için kanunla gösterilen istisnalar saklıdır.

MADDE 5. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 12 nci maddesi başlığı ile aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kişisel sorumluluk ve zarar :

Madde 12. — Devlet memurları, görevlerini dikkat ve itina ile yerine getirmek ve kendilerine teslim edilen Devlet malını korumak ve her an hizmete hazır halde bulundurmak için gerekli tedbirleri almak zorundadırlar.

Devlet memurunun kasıt, kusur, ihmal veya tedbirsizliği sonucu idare zarara uğratılmışsa, bu zararın ilgili memur tarafından rayiç bedeli üzerinden ödenmesi esastır.

Zararların ödettilmesinde bu konudaki genel hükümler uygulanır. Ancak fiilin meydana geldiği tarihten en alt derecenin birinci kademesinde bulunan memurun brüt aylığının yarısını geçmeyen zararlar, kabul etmesi halinde disiplin amiri veya yetkili disiplin kurulu kararına göre ilgili memurca ödenir.

MADDE 6. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 13 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kişilerin uğradıkları zararlar :

Madde 13. — Kişiler, kamu hukukuna tabi görevlerle ilgili olarak uğradıkları zararlardan ötürü, bu görevleri yerine getiren personel aleyhine değil, ilgili kurum aleyhine dava açarlar. Kurumun, genel hükümlere göre sorumlu personele riücu hakkı saklıdır.

12 nci maddeyle bu maddede belirtilen zararların nevi, miktarlarının tespiti, takibi, amirlerin sorumlulukları ve yapılacak işlemlerle ilgili diğer hususlar Başbakanlıkça düzenlenecek yönetmelikle belirlenir.

MADDE 7. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 15 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Basına bilgi veya demeç verme :

Madde 15. — Devlet memurları, kamu görevleri hakkında basına, haber ajanslarına veya radyo ve televizyon kurumlarına bilgi veya demeç veremezler. Bu konuda gerekli bilgi ancak bakanın yetkili kılacağı görevli; illerde valiler veya yetkili kılacağı görevli tarafından verilebilir.

Askerî hizmet ile ilgili bilgiler özel kanunların yetkili kaldığı personel dışında hiç bir kimse tarafından açıklanamaz.

MADDE 8. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 16 ncı maddesi başlığı ile aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Resmî belge, araç ve gereçlerin yetki verilen mahaller dışına çıkarılmaması ve iadesi :

Madde 16. — Devlet memurları görevleri ile ilgili resmî belge, araç ve gereçleri, yetki verilen mahaller dışına çıkaramazlar, hususî işlerinde kullanamazlar.

Devlet memurları görevleri icabı kendilerine teslim edilen resmî belge, araç ve gereçleri görevleri sona erdiği zaman iade etmek zorundadırlar. Bu zorunluluk memurun mirasçılara da şâildir.

MADDE 9. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 21 inci maddesi başlığı ile aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Müracaat, şikâyet ve dava açma :

Madde 21. — Devlet memurları kurumlarıyla ilgili resmî ve şahsî işlerinden dolayı müracaat; amirleri veya kurumları tarafından kendilerine uygulanan idarî eylem ve işlemlerden dolayı şikâyet ve dava açma hakkına sahiptirler.

Müracaat ve şikâyetler söz veya yazı ile en yakın amirden başlayarak silsile yolu ile şikâyet edilen amirler atılarak yapılır.

Müracaat ve şikâyetler incelenerek en kısa zamanda ilgiliye bildirilir. Müracaat ve şikâyetlerle ilgili esas ve usuller Başbakanlıkça hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

MADDE 10. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 26 ncı maddesi başlığı ile aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Toplu eylem ve hareketlerde bulunma yasağı :

Madde 26. — Bu Kanunun 21 inci maddesi ile hükme bağlanan hakkın kullanılmasında birden fazla Devlet memurunun toplu olarak söz ve yazı ile müracaatları ve şikâyetleri yasaktır.

Devlet memurlarının kamu hizmetlerini aksatacak şekilde memurluktan kasıtlı olarak birlikte çekilmeleri veya görevlerine gelmemeleri veya görevlerine gelipte Devlet hizmetlerinin ve işlerinin yavaşlatılması veya aksatılması sonucunu doğuracak eylem ve hareketlerde bulunmaları yasaktır.

MADDE 11. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 31 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Gizli bilgileri açıklama yasağı :

Madde 31. — Devlet memurlarının kamu hizmetleri ile ilgili gizli bilgileri görevlerinden ayrılmış bile olsalar, yetkili bakanın yazılı izni olmadıkça açıklamaları yasaktır.

MADDE 12. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 46 ncı maddesi başlığı ile aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Atama yapılacak boş kadroların bildirilmesi :

Madde 46. — Bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşları, (Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı hariç), personel atamasına lüzum gördükleri boş kadroların sayılarını, sınıf ve derecelerini belirterek Devlet Personel Dairesine bildirirler.

MADDE 13. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 47 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Duyurma :

Madde 47. — Devlet Personel Dairesi; atama yapılacak boş kadroların sınıf ve derecelerini, kadroların buldukları kurum ve yerlerini, kadrolara alınacak personel sayılarını, alınacak personelin genel ve özel şartlarını, en son başvurma tarihini, başvurulacak mercileri, sınav yerlerini ve zamanlarını ve gerek görülen diğer bilgileri başvurma süresinin bitiminden en az 15 gün önce Resmî Gazete, radyo, televizyon ve ülke çapında tirajı yüksek gazetelerden asgarî biri ve uygun görülecek diğer araçlar ile duyurur.

Sınavsız atama yapılacak yerlere kadro adedinden fazla istekli bulunduğu takdirde açılacak sınavın gün ve yeri yukarıdaki şartlara uygun olarak ayrıca duyurulur.

MADDE 14. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Genel ve özel şartlar :

Madde 48. — Devlet memurluğuna alınacaklarda aşağıdaki genel ve özel şartlar aranır.

A) Genel şartlar :

1. Türk vatandaşı olmak,
2. Bu Kanunun 40 inci maddesindeki yaş şartlarını taşımak,
3. Bu Kanunun 41 inci maddesindeki öğrenim şartlarını taşımak,
4. Kamu haklarından mahrum bulunmamak,

5. Taksirli suçlar hariç, ağır hapis veya 6 aydan fazla hapis veyahut affa uğramış olsalar bile Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlarla zimmet, ihtilal, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflâs gibi yüz kızartıcı bir fiilden dolayı hapis cezasından hükümlü bulunmamak,

6. Askerlik durumu itibarıyla;

- a) Askerlikle ilgisi bulunmamak,
- b) Askerlik çağına gelmemiş bulunmak,

c) Askerlik çağına gelmiş ise muvazzaf askerlik hizmetini yapmış yahut ertelenmiş veya yedek sınıfa geçirilmiş olmak,

7. 53 üncü madde hükümleri saklı kalmak kaydı ile görevini devamlı yapmasına engel olabilecek vücut veya akıl hastalığı veya vücut sakatlığı ile özürlü bulunmamak.

B) Özel şartlar :

1. Hizmet göreceği sınıf için 36 ve 41 inci maddelerde belirtilen öğretim ve eğitim kurumlarının birinden diploma almış olmak,

2. Kurumların özel kanun veya diğer mevzuatında aranan şartları taşımak.

MADDE 15. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun yürürlükten kaldırılan 49 uncu maddesi başlığı ile aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Sınavlara katılma :

Madde 49. — Duyurulan Devlet kamu hizmet ve görevlerine Devlet memuru olarak girmek isteyenler, belirlenen şartları yerine getirerek başvurularını yaparlar. Başvurulan merciler gerekli incelemeyi yaparak uygun olanları Devlet Personel Dairesine gönderirler. Devlet Personel Dairesi Devlet kamu hizmet ve görevlerine girmek isteyenlerden ilan edilen şartları haiz olanlara sınav giriş belgelerini sınav tarihinden bir ay önce gönderir.

Devlet kamu hizmet ve görevlerine girmek isteyenlerden ilan edilen şartları haiz bulunmayanlar bu sınavlara katılamazlar ve bu husus başvuru merciler tarafından kendilerine bir yazı ile bildirilir.

MADDE 16. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 50 nci maddesi başlığı ile aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Devlet Personel Dairesince sınavların yapılma esasları :

Madde 50. — Devlet kamu hizmet ve görevlerine Devlet memuru olarak atanacakların Devlet Personel Dairesince tertip edilen sınava girmeleri ve sınavı kazanmaları şarttır.

Sınava tabi tutulmadan girilebilecek hizmet ve görevler ve bunların tabi olacağı esaslar Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelikte gösterilir. Sınavlar merkezî sistemle, il merkezlerinde Devlet Personel Dairesi tarafından yılda en çok 4 defa tertiplenir ve yürütülür.

Sınav soruları Devlet Personel Dairesinin sorumluluğunda hazırlanır ve sınav merkezlerine ulaştırılır. Sınavların usulüne uygun yapılmasından mülkî amirler sorumludur.

Sakatlar için sınavlar ayrı yapılır.

MADDE 17; — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 51 inci maddesi başlığı ile aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Sınav sonuçları :

Madde 51. — Sınav sonuçları Devlet Personel Dairesinin sorumluluğunda belirlenerek başarılı olanların isimleri başarı sıralarına göre Resmî Gazetede yayınlanır ve yazı ile de ilgililere bildirilir.

Bu sonuçlar müteakip sınav dönemine kadar geçerlidir.

MADDE 18. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 52 nci maddesi başlığı ile aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kurumların memur ihtiyaçlarını karşılama şekli :

Madde 52. — Kurumların memur ihtiyaçları yayınlanan sınav sonuçlarında belirlenen başarı sırasına göre ilgili kurumlarca atama yapılmak suretiyle karşılanır.

Müteakip sınav dönemine kadar kurumların acil ihtiyaçları; sınavlara girip kazanmış ancak yeterli kadro olmaması nedeni ile ataması yapılamayanlardan; yayınlanan başarı sırasına göre karşılanabilir.

Yapılan atamalar, ilgili kurumlarca derhal Devlet Personel Dairesine bildirilir.

MADDE 19. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 54 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Adaylığa kabul edilme :

Madde 54. — Sınavlarda başarılı olanlardan Devlet memurluğuna girmek isteyenler başarı listesindeki sıraya ve 47 nci maddeye göre ilan edilen kadro sayısı kadar, kurumlarınca memur adayı olarak atanırlar.

Aday olarak atanmış Devlet memurunun adaylık süresi bir yıldan az iki yıldan çok olamaz ve bu süre içinde aday memurun başka kurumlara nakli yapılamaz.

MADDE 20. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 55 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Adayların yetiştirilmesi :

Madde 55. — Aday olarak atanan memurların önce bütün memurların ortak vasıfları ile ilgili temel eğitime, bilahare sınıfları ile ilgili hazırlayıcı eğitime ve staja tabi tutulmaları ve Devlet memuru olarak atanabilmeleri için başarılı olmaları şarttır.

Temel eğitim ile hazırlayıcı eğitim aynı kurumda yapılır.

Eğitim süreleri, programları, değerlendirme esasları ve hangi kurumların sorumluluğunda yapılacağı ve diğer hususlar Başbakanlıkça hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

MADDE 21. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 56 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Adaylık devresi içinde göreve son verme:

Madde 56. — Adaylık süresi içinde temel ve hazırlayıcı eğitim ve staj devrelerinin her birinde başarısız olanlarla adaylık süresi içinde hal ve hareketlerinde memuriyetle bağdaşmayacak durumları, göreve devamsızlıkları tespit edilenlerin sicil amirlerinin teklifi ve atamaya yetkili amirin onayı ile ilişkileri kesilir.

İlişkileri kesilenler ilgili kurumlarca derhal Devlet Personel Dairesine bildirilir.

MADDE 22. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 57 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Adaylık süresi sonunda başarısızlık :

Madde 57. — Adaylardan en geç iki yıl içinde Devlet memuru olabilmeleri için olumlu sicil alamayanların sicil amirlerinin teklifi ve atamaya yetkili amirin onayı ile ilişkileri kesilir. İlişkileri kesilenler ilgili kurumlarca derhal Devlet Personel Dairesine bildirilir.

Adaylık devresi içinde veya sonunda, 56 ncı ve bu madde hükümlerine göre ilişkileri kesilenler (sağlık nedenleri hariç) 3 yıl süre ile Devlet memurluğuna alınmazlar.

MADDE 23. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 58 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Aslı memurluğa atanma :

Madde 58. — Adaylık devresi içinde eğitimde başarılı olan ve olumlu sicil alan adaylar sicil amirlerinin teklifi ve atamaya yetkili amirin onayı ile onay tarihinden geçerli olmak üzere aslı memurluğa atanırlar.

Aslı memurluğa geçme tarihi adaylık süresinin sonunu geçemez.

MADDE 24. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 63 üncü maddesinin başlığı ve birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İşe başlamama halinde yapılacak işlem :

Bir göreve ilk defa veya yeniden atananlardan belge ile ispatı mümkün zorlayıcı sebepler olmaksızın 62 ncı maddedeki süre içinde işe başlamayanların atanmaları iptal edilir ve bunlar 1 yıl süreyle Devlet memuru olarak istihdam edilemezler. Bunların belge ile ispatı mümkün zorlayıcı sebepler nedeniyle göreve başlamama hali iki ayı aştığı takdirde atama işlemi atamaya yetkili makamlarca iptal edilir.

MADDE 25. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun yürürlükten kaldırılan 72 ncı maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Yer değiştirme suretiyle atanma :

Madde 72. — Kurumlarda yer değiştirme suretiyle atanmalar; hizmetlerin gereklerine, özelliklerine, Türkiye'nin ekonomik, sosyal, kültürel ve ulaşım şartları yönünden benzerlik ve yakınlık gösteren iller gruplandırılarak tespit edilen bölgeler arasında adil ve dengeli bir sistem içinde yapılır.

Yapılacak atamalarda; aile birimini muhafaza etmek bakımından, eş ve sağlık durumları ilgili kurumlar arasında gerekli koordinasyon sağlanarak dikkate alınır.

Devlet memurlarının nüfusa kayıtlı oldukları yer, tahsil yeri ve ikametgâhı gibi hususlar dikkate alınarak atanamayacakları yerler ve bu yerlerdeki görevler ile kurumların özellik arz eden görevlerine atanabilmeleri için hangi kademelerde ne kadar hizmet etmeleri gerektiği ve yer değiştirme ile ilgili atama esasları Bakanlar Kurulunca çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

MADDE 26. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 83 üncü maddesi başlığı ile aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Muvazzaf askerliğe ayrılan memurların terhislerinde göreve başlatılmaları ile muvazzaf askerlikte geçen sürelerin kademe ve derece intibaklarında değerlendirilmesi :

Madde 83. — Devlet memuru iken muvazzaf askerlik hizmetini yapmak üzere silah altına alınanlardan askerlik görevini tamamlayıp memuriyete dönmek isteyenler, terhis tarihinden itibaren 30 gün içinde kurumlarına başvurmak ve kurumları da başvurma tarihinden itibaren azami 30 gün içinde ilgilileri göreve başlatmak zorundadırlar.

Bunların muvazzaf askerlikte geçen süreleri muvazzaf askerliğe ayrıldıkları sırada iktisap etmiş oldukları derecede kademe ilerlemesi yapılmak suretiyle değerlendirilir. Bu gibilerin muvazzaf askerliğe ayrılmadan önce işgal ettikleri kadroda kazandıkları kademe ilerlemeleri ayrıca göz önünde bulundurulur. Askerlik öncesi kademe ilerlemeleri ile askerlikte geçen süre toplamının 3 yılı aşan kısmı usulü dairesinde üst dereceye terfi ettikleri zaman bu derecede kademe ilerlemesi yapılmak suretiyle değerlendirilir.

MADDE 27. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 92 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Memuriyattan çekilenlerin yeniden atanmaları :

Madde 92. — İki defadan fazla olmamak üzere memurluktan kendi istekleriyle çekilenlerden veya bu Kanun hükümlerine göre çekilmiş sayılanlardan tekrar memurluğa dönmek isteyenler, ayrıldıkları sınıfta boş kadro bulunmak ve bu sınıfın niteliklerini taşımak şartıyla ayrıldıkları tarihte almakta oldukları aylık derecesine eşit bir derecenin aynı kademesine veya 71 inci madde hükümlerine uyulmak suretiyle diğer bir sınıfta eşit derecedeki kadrolara atanabilirler.

Yasama Organı üyeliğine seçilenerden tekrar seçilemeyenler veya Seçim Kanunu gereği Devlet memurluğundan istifa edip Yasama Organı üyeliğine seçilemeyenler ile siyasî partilerin yönetici kadrolarında görev alanlar veya bu partilere üye olanlar Devlet memurluğuna atanamazlar.

657 sayılı Kanuna tabi olmayan personelden kendi istekleri ile görevinden çekilmiş olanlar, boş kadro bulunmak ve gireceği sınıfın niteliklerini taşımak kaydı ile, bu Kanuna tabi kurumlardaki memuriyetlere atanabilirler.

Yasama görevinde veya bakan olarak geçirilen her yıl bir kademe ilerlemesi ve her iki yıl bir derece yükselmesine esas olacak şekilde değerlendirilir.

MADDE 28. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 97 nci maddesi başlığı ile aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Çekilen ve çekilmiş sayılanların yeniden atanmaları :

Madde 97. — Memurlardan, malî ve cezai sorumlulukları saklı kalmak üzere;

A) 94 üncü maddenin 2 nci ve 3 üncü fıkrasına uygun olarak memuriyetten çekilenler bir yıl geçmeden,

B) Bu Kanuna göre çekilmiş sayılanlar ile 94 üncü maddenin 2 nci fıkrasına uymadan görevlerinden ayrılanlar 2 yıl geçmeden,

- C) 95 inci maddede yazılı zorunluluklara uymayanlar 3 yıl geçmeden,
D) 96 ncı maddeye aykırı hareket edenler hiçbir surette,
Devlet memurluğuna alınmazlar.

MADDE 29. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 108 inci maddesi aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir.

Aylıksız izin :

Madde 108. — Devlet memurunun bakmaya mecbur olduğu veya memur refakat etmediği takdirde hayatı tehlikeye girecek ana, baba, eş ve çocukları ile kardeşlerinden birinin ağır bir kaza geçirmesi veya önemli bir hastalığa tutulmuş olması hallerinde, bu hallerin raporla belgelendirilmesi şartıyla Devlet memurlarına, istekleri üzerine en çok altı aya kadar aylıksız izin verilebilir.

İstekleri üzerine; doğum yapan Devlet memurlarına en çok altı aya, yetiştirilmek üzere (bursla gidenler dahil) yurt dışına gönderilen memurlarla, yurt içine ve yurt dışına sürekli görevle atanan memurların eşlerine en çok üç yıla kadar aylıksız izin verilebilir.

Yurt dışına yetiştirilmek üzere ve sürekli görevle atanan memurların eşleri bu haktan bir defadan fazla yararlanamazlar ve bunların dönüşlerinde, 72 nci madde çerçevesinde, görev yerlerine bağlı olmaksızın atamaları yapılır.

Müsaade süresinin bitiminden önce mazeretini gerektiren sebebin kalkması halinde, memur derhal görevine dönmek zorundadır. Mazeret sebebinin kalkması halinde veya müsaade süresinin bitiminde görevine dönmeyenler, memuriyetten çekilmiş sayılırlar.

Muvazzaf askerliğe ayrılan memurlar askerlik süresince görev yeri saklı kalarak aylıksız izinli sayılırlar. Bunlar hakkında 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu hükümleri ile bu Kanunun 83 üncü maddesi hükümleri saklıdır.

MADDE 30. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 124 üncü maddesi başlığı ile aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Disiplin amiri ve disiplin cezaları :

Madde 124. — Disiplin amirleri, kurumların kuruluş ve görev özellikleri dikkate alınarak tayin ve tespit edilir. Bakanlar Kurulunca veya ortak kararla atanan memurların disiplin amiri ilgili bakandır.

Kamu hizmetlerinin gereği gibi yürütülmesini sağlamak amacı ile kanunların, tüzüklerin ve yönetmeliklerin Devlet memuru olarak emrettiği ödevleri yurt içinde veya dışında yerine getirmeyenlere, uyulmasını zorunlu kıldığı hususları yapmayanlara, yasakladığı işleri yapanlara durumun niteliğine ve ağırlık derecesine göre 125 inci maddede sıralanan disiplin cezalarından birisi verilir.

MADDE 31. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Disiplin cezalarının çeşitleri ile ceza uygulanacak fiil ve haller :

Madde 125. — Devlet memurlarına verilecek disiplin cezaları ile her bir disiplin cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır :

A) Uyarma : Memura, görevinde ve davranışlarında daha dikkatli olması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir.

Uyarma cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır :

a) Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmî belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kayıtsızlık göstermek veya düzensiz davranmak,

b) Özürsüz veya izinsiz olarak göreve geç gelmek, erken ayrılmak, görev mahallini terketmek,

- c) Kurumca belirlenen tasarruf tedbirlerine riayet etmemek,
- d) Usulsüz müracaat veya şikâyetle bulunmak,
- e) Devlet memuru vakarına yakışmayan tutum ve davranışta bulunmak,
- f) Görevine veya iş sahiplerine karşı kayıtsızlık göstermek veya ilgisiz kalmak,
- g) Belirlenen kıyak ve kıyafet hükümlerine aykırı davranmak,
- h) Görevin işbirliği içinde yapılması ilkesine aykırı davranışlarda bulunmak.

B) Kınama : Memura, görevinde ve davranışlarında kusurlu olduğunun yazı ile bildirilmesidir.

Kınama cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır :

a) Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmî belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kusurlu davranmak,

b) Eşlerinin, reşit olmayan veya mahcur olan çocuklarının kazanç getiren sürekli faaliyetlerini belirlenen sürede kurumuna bildirmemek,

c) Görev sırasında amire hal ve hareketi ile saygısız davranmak,

d) Hizmet dışında Devlet memurunun itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak,

e) Devlete ait resmî araç, gereç ve benzeri eşyayı özel işlerinde kullanmak,

f) Devlete ait resmî belge, araç, gereç ve benzeri eşyayı kaybetmek,

g) İş arkadaşlarına, maiyetindeki personele ve iş sahiplerine kötü muamelede bulunmak,

h) İş arkadaşlarına ve iş sahiplerine söz veya hareketle sataşmak,

i) Görev mahallinde genel ahlâk ve edep dışı davranışlarda bulunmak ve bu tür yazı yazmak, işaret, resim ve benzeri şekiller çizmek ve yapmak,

j) Verilen emirlere itiraz etmek,

k) Borçlarını kasten ödemeyerek hakkında yasal yollara başvurulmasına neden olmak,

l) Kurumların huzur, sükûn ve çalışma düzenini bozmak.

C) Aylıktan kesme : Memurun, brüt aylığından 1/30-1/8 arasında kesinti yapılmasıdır.

Aylıktan kesme cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır :

a) Kasıtlı olarak; verilen emir ve görevleri tam ve zamanında yapmamak, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasları yerine getirmemek, görevle ilgili resmî belge, araç ve gereçleri korumamak, bakımını yapmamak, hor kullanmak,

b) Öziürsüz olarak bir veya iki gün göreve gelmemek,

c) Devlete ait resmî belge, araç, gereç ve benzerlerini özel menfaat sağlamak için kullanmak,

d) Görevle ilgili konularda yükümlü olduğu kişilere yalan ve yanlış beyanda bulunmak,

e) Görev sırasında amirine sözle saygısızlık etmek,

f) Görev yeri sınırları içerisinde herhangi bir yerin toplantı, tören ve benzeri amaçlarla izinsiz olarak kullanılmasına yardımcı olmak,

g) İkamet ettiği ilin hudutlarını izinsiz terketmek,

h) Toplu müracaat veya şikâyet etmek,

i) Hizmet içinde Devlet memurunun itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak,

j) Yasaklanmış her türlü yayını görev mahallinde bulundurmak.

D) Kademe ilerlemesinin durdurulması : Fiilin ağırlık derecesine göre memurun, bulunduğu kademe ilerlemesinin 1-3 yıl durdurulmasıdır.

Kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır :

a) Göreve sarhoş gelmek, görev yerinde alkollü içki içmek,

b) Öziürsüz ve kesintisiz 3-9 gün göreve gelmemek,

c) Görevi ile ilgili olarak her ne şekilde olursa olsun çıkar sağlamak,

- d) Amirine veya maiyetindekilere karşı küçük düşürücü veya aşağılayıcı fiil ve hareketler yapmak,
 - e) Görev yeri sınırları içinde herhangi bir yeri toplantı, tören ve benzeri amaçlarla izinsiz kullanmak veya kullandırmak,
 - f) Gerçeğe aykırı rapor ve belge düzenlemek,
 - g) Yetkili olmadığı halde basına, haber ajanslarına veya radyo ve televizyon kurumlarına bilgi veya demeç vermek,
 - h) Ticaret yapmak veya Devlet memurlarına yasaklanan diğer kazanç getirici faaliyetlerde bulunmak,
 - ı) Görevin yerine getirilmesinde dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayırımı yapmak, kişilerin yarar veya zararını hedef tutan davranışlarda bulunmak,
 - j) Belirlenen durum ve sürelerde mal bildiriminde bulunmamak,
 - k) Açıklanması yasaklanan bilgileri açıklamak,
 - l) Amirine, maiyetindekilere, iş arkadaşları veya iş sahiplerine hakarete bulunmak veya bunları tehdit etmek,
 - m) Diplomatik statüsünden yararlanmak suretiyle yurt dışında, haklı bir sebep göstermeksizin ödeme kabiliyetinin üstünde borçlanmak ve borçlarını ödemedeki tutum ve davranışlarıyla Devlet itibarını zedelemek veya zorunlu bir sebebe dayanmaksızın borcunu ödemedeki yurda dönmek,
 - n) Verilen görev ve emirleri kasten yapmamak,
 - o) Herhangi bir siyasi parti yararına veya zararına fiilen faaliyette bulunmak.
- E) Devlet memurluğundan çıkarılma : Bir daha Devlet memurluğuna atanmamak üzere memurluktan çıkarmaktır.

Devlet memurluğundan çıkarılma cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır :

- a) İdeolojik veya siyasi amaçlarla kurumların huzur, sükûn ve çalışma düzenini bozmak, boykot, işgal, engelleme, işi yavaşlatma ve grev gibi eylemlere katılmak veya bu amaçlarla toplu olarak göreve gelmemek, bunları tahrik ve teşvik etmek veya yardımda bulunmak,
- b) Yasaklanmış her türlü yayını veya siyasi veya ideolojik amaçlı bildiri, afiş, pankart, bant ve benzerlerini basmak, çoğaltmak, dağıtmak veya bunları kurumların herhangi bir yerine asmak veya teşhir etmek,
- c) Siyasi partiye girmek,
- d) Özürsüz olarak, kesintisiz 10 gün veya bir yılda toplam 20 gün göreve gelmemek,
- e) Savaş, olağanüstü hal veya genel afetlere ilişkin konularda amirlerin verdiği görev veya emirleri yapmamak,
- f) Amirine ve maiyetindekilere fiili tecavüzde bulunmak,
- g) Memurluk sıfatı ile bağdaşmayacak nitelik ve derecede yüz kızartıcı ve utanç verici hareketlerde bulunmak,
- h) Yetki almadan gizli bilgileri açıklamak,
- ı) Siyasi ve ideolojik eylemlerden arananları görev mahallinde gizlemek,
- j) Yurt dışında Devletin itibarını düşürecek veya görev haysiyetini zedeleyecek tutum ve davranışlarda bulunmak,
- k) 5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkındaki Kanuna aykırı fiilleri işlemek.

Disiplin cezası verilmesine sebep olmuş bir fiil veya halin cezaların sicilden silinmesine ilişkin süre içinde tekrarründe bir derece ağır ceza uygulanır. Aynı derecede cezayı gerektiren fakat ayrı fiil veya haller nedeniyle verilen disiplin cezalarının üçüncü uygulamasında bir derece ağır ceza verilir.

Geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmalarını olumlu olan ve iyi veya çok iyi derecede sicil alan memurlar için verilecek cezalarda bir derece hafif olmaları uygulanabilir.

Yukarıda sayılan ve disiplin cezası verilmesini gerektiren fiil ve hallerle nitelik ve ağırlıkları itibarıyla benzer eylemlerde bulunanlara da aynı neviden disiplin cezaları verilir.

Öğrenim durumları nedeniyle yükselebilecekleri kadroların son kademelerinde bulunan Devlet memurlarının, kademe ilerlemesinin durdurulması cezasının verilmesini gerektiren hallerde, brüt aylıklarının 1/4'ü - 1/2'si kesilir ve tekerrüründe görevlerine son verilir.

Özel kanunların disiplin suçları ve cezalarına ilişkin hükümleri saklıdır.

Yukarıda yazılı disiplin kovuşturmasının yapılmış olması, fiilin genel hükümler kapsamına girmesi halinde, sanık hakkında ayrıca ceza kovuşturması açılmasına engel teşkil etmez.

MADDE 32. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 126 ncı maddesi başlığı ile aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Disiplin cezası vermeye yetkili amir ve kurullar :

Madde 126. — Uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezaları disiplin amirleri tarafından; kademe ilerlemesinin durdurulması cezası, memurun bağlı olduğu kurumdaki disiplin kurulunun kararı alındıktan sonra, atamaya yetkili amirler tarafından verilir.

Devlet memurluğundan çıkarma cezası amirlerin bu yoldaki isteği üzerine, memurun bağlı bulunduğu kurumun yüksek disiplin kurulu kararı ile verilir.

Disiplin kurulu ve yüksek disiplin kurulunun ayrı bir ceza tayinine yetkisi yoktur, cezayı kabul veya reddeder. Ret halinde atamaya yetkili amirler 15 gün içinde başka bir disiplin cezası vermekte serbesttirler.

Özel kanunların disiplin cezası vermeye yetkili amir ve kurullarla ilgili hükümleri saklıdır.

MADDE 33. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 127 nci maddesi başlığı ile aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Zamanaşımı :

Madde 127. — Bu Kanunun 125 inci maddesinde sayılan fiil ve halleri işleyenler hakkında, bu fiil ve hallerin işlendiğinin öğrenildiği tarihten itibaren;

a) Uyarma, kınama, aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezalarında bir ay içinde disiplin soruşturmasına,

b) Memurluktan çıkarma cezasında altı ay içinde disiplin kovuşturmasına,

Başlanmadığı takdirde disiplin cezası verme yetkisi zamanaşımına uğrar.

Disiplin cezasını gerektiren fiil ve hallerin işlendiği tarihten itibaren nihayet iki yıl içinde disiplin cezası verilmediği takdirde ceza verme yetkisi zamanaşımına uğrar.

MADDE 34. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 128 inci maddesi başlığı ile aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Karar süresi :

Madde 128. — Disiplin amirleri uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezalarını soruşturmanın tamamlandığı günden itibaren 15 gün içinde vermek zorundadırlar.

Kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektiren hallerde soruşturma dosyası, kararını bildirmek üzere yetkili disiplin kuruluna 15 gün içinde tevdi edilir. Disiplin kurulu, dosyayı aldığı tarihten itibaren 30 gün içinde soruşturma evrakına göre kararını bildirir.

Memurluktan çıkarma cezası için disiplin amirleri tarafından yaptırılan soruşturmaya ait dosya, memurun bağlı bulunduğu kurumun yüksek disiplin kuruluna tevdiinden itibaren azami altı ay içinde bu kurulca, karara bağlanır.

MADDE 35. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 129 uncu maddesi başlığı ile aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yüksek disiplin kurullarının karar usulü, memurun hakkı :

Madde 129. — Yüksek disiplin kurulları kendilerine intikal eden dosyaların incelenmesinde, gerekli gördükleri takdirde, ilgilinin sicil dosyasını ve her nevi evrakı incelemeye, ilgili kurumlardan bilgi almaya, yeminli tanık ve bilirkişi dinlemeye veya niyabeten dinletmeye, mahallen keşif yapmaya veya yaptırılmaya yetkilidirler.

Hakkında memurluktan çıkarma cezası istenen memur, sicil dosyası hariç, soruşturma evrakını incelemeye, tanık dinletmeye, disiplin kurulunda sözlü veya yazılı olarak kendisi veya vekili vasıtasıyla savunma yapma hakkına sahiptir.

MADDE 36. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 132 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Uygulama :

Madde 132. — Disiplin cezaları verildiği tarihten itibaren hüküm ifade eder ve derhal uygulanır.

Ayıktan kesme cezası, cezanın verilmiş tarihini takip eden aybaşında uygulanır.

Verilen disiplin cezaları sırası sicil amirine, Devlet memurluğundan çıkarma cezası ayrıca Devlet Personel Dairesi Başkanlığına bildirilir.

Kendilerine disiplin cezası olarak ayıktan kesme veya kademe ilerlemesini durdurma cezası verilenler, valiilik, büyükelçilik, müsteşar, müsteşar yardımcılığı, genel müdürlük, genel müdür yardımcılığı ve daire başkanlığı görevlerine atanamazlar.

Atamaları Bakanlar Kurulu Kararı ile yapılanlar hakkında da yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

MADDE 37. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 133 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Disiplin cezalarının bir süre sonra sicilden silinmesi :

Madde 133. — Disiplin cezaları memurun siciline işlenir. Devlet memurluğundan çıkarma cezasından başka bir disiplin cezasına çarptırılmış olan memur uyarı ve kınama cezalarının uygulanmasından 5 sene, diğer cezaların uygulanmasından 10 sene sonra atamaya yetkili amire başvurarak, verilmiş olan cezalarının sicil dosyasından silinmesini isteyebilir.

Memurun, yukarıda yazılan süreler içerisindeki davranışları, bu isteğini haklı kılacak nitelikte görülürse, isteğinin yerine getirilmesine karar verilerek bu karar sicil dosyasına işlenir.

Kademe ilerlemesinin durdurulması cezasının sicilden silinmesinde disiplin kurulunun mütalaası alındıktan sonra yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

MADDE 38. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 134 üncü maddesinin başlığı «Disiplin Kurulları ve Disiplin Amirleri» olarak, ikinci fıkrası da aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bu kurulların kuruluş, üyelerinin görev süresi, görüşme ve karar usulü, hangi memurlar hakkında karar verebilecekleri ve disiplin amirlerinin tayin ve tespitinde uygulanacak esaslar ile bunların yetki ve sorumlulukları gibi hususlar Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

MADDE 39. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 135 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İtiraz :

Madde 135. — Disiplin amirleri tarafından verilen uyarı ve kınama cezalarına karşı itiraz, varsa bir üst disiplin amirine yoksa disiplin kurullarına yapılabilir.

Aylıktan kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması ve Devlet memurluğundan çıkarma cezalarına karşı idarî yargı yoluna başvurulabilir.

MADDE 40. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 136 ncı maddesi başlığı ile aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İtiraz süresi ve yapılacak işlem :

Madde 136. — Disiplin amirleri ve disiplin kurulları tarafından verilen disiplin cezalarına karşı yapılacak itirazlarda süre, kararın ilgiliye tebliği tarihinde itibaren 7 gündür.

Bu süre içinde itiraz edilmeyen disiplin cezaları kesinleşir.

İtiraz halinde, itiraz mercileri kararı gözden geçirerek verilen cezayı aynen kabul edebilecekleri gibi cezayı hafifletebilir veya tamamen kaldırabilirler.

İtiraz edilmeyen kararlar ile itiraz üzerine verilen kararlar kesin olup, bu kararlar aleyhine idarî yargı yoluna başvurulamaz.

İtiraz mercileri, itiraz dilekçesi ile karar ve eklerinin, kendilerine intikalinden itibaren 30 gün içinde kararlarını vermek zorundadırlar.

Kaldırılan cezalar sicilden silinir.

Yürürlükten kaldırılan kanun ve hükümler :

MADDE 41. — 13.6.1968 tarihli ve 1046 sayılı Kadro Doiyısıyla Açıkta Kalanların Açıkta Geçirdikleri Sürelerin Kıdem ve Emekliliklerine Sayılmasına Dair Kanununun tümü, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 93 üncü maddesinin ikinci fıkrası ve diğer kanunlara bu Kanuna aykırı hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 42. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

Kıyafet mecburiyeti :

EK MADDE 1. — Devlet memurları, kanun, tüzük ve yönetmeliklerin öngördüğü kıyafet kurallarına uymak mecburiyetindedirler.

İkamet mecburiyeti :

EK MADDE 2. — Devlet memurlarının görev yaptıkları kurum ve hizmet birimlerinin bulunduğu yerleşme merkezlerinde (mücavir alanları dahil belediye ve köy hudutları içerisinde) ikamet etmeleri esastır.

Devlet memurlarının görevini aksatmamak kaydı ve şartıyla birinci fıkrada belirlenen hudutlar dışında ikamet etmelerine mensup oldukları kurumun yetkili amirince izin verilebilir.

Devlet memurları, ikamet ettikleri il hudutlarını tatillerde ancak yetkili amirin izniyle terk edebilirler.

Bazı görevlere atamalar :

EK MADDE 3. — Vali, büyükelçi, müsteşar, müsteşar yardımcılığı ve genel müdür görevlerine ve Bakanlar Kurulu Kararı ile atanması yapılan bu seviyelere uygun diğer görevlere yapılacak atamalarda Millî Güvenlik Akademisi öğrenimi görenlere diğer niteliklere uymak kaydı ile öncelik verilir.

MADDE 43. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte «asli Devlet memuru» olanlar 657 sayılı Kanunun değişik 6 ncı maddesinde öngörülen yemini yapmış sayılırlar ve imzalı «yemin belgesi» kurumlarınca bunların özlük dosyalarına konulur.

